

שולחן השלום

תוכנית השלום של ג'ורג' שולחן היא קא-ריקטורה. נדמה שהכל יודעים זאת, מלבד שולחן עצמו.

השם "שולחן" הוא גרמני, ופירושו ראשי-כפר, משהו הדומה למוח'תאר בערבית. השבוע התנהג שולחן כאילו הוא ראשי-כפר של המרחק, וכי על פיו ייסק הדבר.

היומרה היתה כה מגוחכת, עד כי רבים מראשי המדינות במרחב סברו שזהו בלוף מכורן, מעין תרגיל-עליריק שנועד לצרכים אמריקאיים סנימיים בלבד.

אולם שולחן אינו מודע לכך. נדמה לו שהאוסף המיקרי של רעיונות בלים, שאסף בחיפזון במחסן הגרוטאות של משרד-החוץ האמריקאי, הוא באמת "תוכנית שלום".

מכיוון שהתוכנית היא קאריקטורה, גם היוזמה עצמה היא קאריקטורה. היא נראית כמו פארודיה למסעות-הדילוגים של הנרי קיסינג'ר. כאילו משחק טוביה צפיר את שר-החוץ לשעבר.

גם קיסינג'ר עצמו היה בלוף מהלך על שתיים. אולם לבלוף של קיסינג'ר היה כיסוי כלשהו. קיסינג'ר עצמו היה אדם מבריק, שידע להעניק גם לדברים פעוטים ועלובים הילה של מיכצע מדיני היסטורי.

כשפרש קיסינג'ר מתפקידו, השאיר אחריו שר-החורבות במיזרח אסיה, אטון במרכז אמריקה ופיצצת-זמן במרחב הישראלי-ערבי. בכל זאת הצליח לקיים את הרושם כאילו היה מדינאי מזהיר.

עכשיו בא שולחן, כמו שולחן-הקוסם, ושולחן מהמיגע שפנים מתים.

שולחן בא לחקת את הקארנבל של קיסינג'ר. ביקור מופזץ, מסע-דילוגים, תוכנית-שלום.

הצרה היא שכל אלה הן בועות-סבון. ואולי צרה גדולה עוד יותר היא שג'ורג' שולחן אינו די חכם כדי לדעת זאת. האיש גדול-הממדים, בעל הפנים של קצב גרמני, פשוט אינו די מתוחכם, כדי להבין את המצב המורכב במרחב.

סטירת-לחי לשר

את מכת-המוות קיבלה ה"תוכנית" של שולחן עוד לפני שהחל המסע ההיסטורי.

אש"ף הודיע ששום אישיות בגדה המערבית וברצועת-עזה לא תיפגש עימו.

הדבר הדהים את האמריקאים, וגם את העי-תונאים החיים ממידע בלתי-מוסמך, המתפרסם פה ושם, בגלל חוסר המגע הישיר עם אש"ף. הם נזונים מרברים סתמיים שאומר פלסטיני זה או אחר, כריעה פרטית, ומעניקים להם מעמר של "עמדת אש"ף".

עוד לפני שבועיים הודיע יאסר ערפאת, במסיבת-העיתונאים הבינלאומית בתוניס שבה השתתף אורי אבנרי, כי הוא מתנגד מכל וכל ליוזמה האמריקאית. העיתונאים והדיפלומטים התעלמו מהודעה זו, כפי שהם רגילים להתעלם מהודעותיו של ערפאת. עכשיו הם מופתעים.

למעשה אין כל מקום להפתעה. הרבר הוא ברור והגיבוי.

● הממשלה ששולחן חבר בה החליטה לסגור את מישרי אש"ף בושינגטון ובניו-יורק. אילו הסכים אש"ף לפגישה בירושלים, היה האירגון כאילו משלים עם סגירת מישרים. בכואו לבטל את הפגישה, אומר אש"ף לשולחן: "אם אתה רוצה

בושים יפעלו עליי הנחיות אש"ף. במצב של התקוממות, כאשר השילטון המעשי בציבור זה עבר לידי הנועה, אין איש מוכן להיראות כבוהד או בקוויז' לינג. שום מנהיג רציני לא יסגש עם

שולחן, וביקורו אך יביא להחרפת ההת-קוממות.

יחס קריר במוסקווה

ב אין פלסטינים, אין גם ערבים אחרים. בעיקבות ההתקוממות השמיע המלך חוסיין דברים, המבטאים את סירובו הסופי לקבל בחזרה את הגדה המערבית ו/או לייצג את הפלסטינים. אין הוא רוצה בצרות.

עמדה דומה ננקטת על-ידי חוסיין מוכארכ. הוא

לדבר איתנו, פנה אל המישרים שלנו בור-שינגטון ובניו-יורק. לא ניכנס לדלת האחורית אחרי שזרקת אותנו מהדלת הראשית."

● האמריקאים מטפחים את האשלייה, כאילו יש "מנהיגות בשטחים", בנפרד מן המנהיגות של אש"ף. גם ממשלת-ישראל מטפחת אשליה זו, בחזרה שוב ושוב על הטענה כאילו אין קשר בין אש"ף ובין ההתקוממות.

הפקודה של אש"ף באה להוכיח כי כל האוכלוסיה בשטחים הכבושים מקבלת

הסערה בשטחים הכבושים עלולה לעבור בכל רגע את גדות הארץ ולהציף את ההמונים במצריים ובירדן. הצי-עירים שם עלולים להתפתות למחשבה: "אם הפלסטינים יכולים להתייצב מול האש של צבא-כיבוש אכזרי, מדוע אנחנו שותקים?"

במצב זה, שום שליט לא ירצה להתגרות כהמוני ארצו ולהציג את עצמו כמי שנכנע לאמריקאים, ידידי ישראל.

היו ימים כאשר תלו הפלסטינים תיקות בברית-המועצות. נראה היה להם כי הישועה תבוא כאשר הסובייטים והאמריקאים יישבו ביחד. גם תיקוה זו התבררה. ברית-המועצות נת-קלת עתה בספקנות ערבית גוברת, והיא מגיבה על כך בזהירות רבה. אם קיווה שולחן שהסובייטים יחבכו אותו ואת יוזמתו, ויגררו איתם גם את סוריה, טעה.

השבוע נתקל שולחן במוסקווה ביחס הרבה יותר צונן מכפי שציפה. אומנם, הסובייטים מעוניינים מאוד בהסכם עם אמריקה בענייני חימוש וכלכלה, ולשם כך הם צריכים לרכוש את אהדת היהודים וידידיהם בקונגרס. אבל אין הם מוכנים לאבד, לשם כך, את אהדת הערבים.

בלי אש"ף, אין גם הסובייטים יכולים לזוז. זהו המסר הפשוט שמסרו לשולחן במוסקווה.

כמו שלג דאשתקד

ף תכן שהמצב היה שונה, אילו שלט בור-שינגטון נשיא חזק, בראש ממשלה תקיפה ובריאה.

אולם מאחורי שולחן עומד רונלד רגן, חלוש ומובס, האיש העומד לסיוס שמונה שנות כהונה שבהן לא השיג דבר וחצי-דבר. כישלון זקן ומיסכן.

רגן וממשלתו אינם יכולים עוד להבטיח דבר. אין בכוחם לנקוט שום יוזמה שתימשך שנים. הם זקוקים למשהו שניתן יהיה להתחיל בו ולסיימו תוך כמה חודשים. לכן בא שולחן למרחב, כמו פיל לחנות-החרסיה.

יצחק שמיר יודע זאת, וגם שימעון פרס. כל אחד מהם מסיק את מסקנתו.

שמיר יודע שאינו צריך לעשות דבר למען שולחן. לכן הוא משמיע מלים סתמיות, ופשוט ממתין שהזמן יעבור. שולחן יבוא ויילך, ושום דבר לא יקרה.

פרס רוצה לנצל את שולחן למערכת-הבחירות שלו. מכיוון ששולחן מרבר על "שטחים תמורת שלום", וגם על איזשהו אירוע בינלאומי, יכול פרס להעמיד פנים כאילו היוזמה האמריקאית תואמת את תוכניתו שלו, האמורה לשמש כדגל המערך בבחירות. היונים במערך ינופפו אז כרגל היועידה הבינלאומית של פרס, והגיצים במערך ינופפו באלה המגואלת-כרם של יצחק רבין.

הסיכום הסופי הצפוי: אפס.

הטראגדיה היא שאילו פתחו האמריקאים ביוזמה כזאת לפני שמונה או שבע שנים, היא היתה יכולה להביא לפתיחה של תהליך, ואולי אף

זהו חיקוי לקארנבל נוסח קיסינג'ר. אבל התנאים השתנו. המצב החדש בשטחים הכבושים יצר מכה חדשה. שולחן מתעלם ממנה, ולכן סכג סטירת-לחי מצלצלת

לשאת פרי בהמשך הדרך. כיום זה נראה כמו שלג דאשתקד.

ההתקוממות הפלסטינית שינתה את המציאות עד לבלי-הכר. שולחן יוצא לדרך כשכידו מפה של מציאות, שאברה מונח מן העולם. רעש-האדמה שינה את פני הנוף.

יש מבסא חדשה. שולחן לא שמע על כך. אולי הוא זקן מדי ועיף מדי — ערב ויירתו מן הבימה — מבדי להטאים את עצמו למציאות חדשה.

הוא יבוא. הוא יצטנב. הוא יצדיע לרדלים ויעמוד דום לכבוד הימנונים. הוא ייכנס לשיחות וייצא משיחות. וכל זה בלי כל קשר למציאות כלשוני.

כל ישראל היא בעלת-הבית, והפי-לסטינים הם הדיירים, הרי שולחן עושה את החשבון כלי בעלת-הבית וכלי הדי-יירים גם יחד.

הודיע כי האוטונומיה מתה, וכי אין כל טעם בתוכנית חדש-כככול, שרעיון האוטונומיה הוא

אחד מחלקיה העיקריים. **שני השליטים אינם יכולים להרשות לעצמם לריב עם ארצות-הברית, המי-ספקת להם את האוכל היומיומי. על כן לא יעליבו את שולחן וישתמו עימו פעולה בבימוי ההצגה שלו. זאת ולא יותר.**

גם מבחינה זו עשה שולחן את כל השגיאות האפשריות. החלטתו להקים את בסיסו בירושלים, ומשם לדרג לארצות השכנות, היא שגיאה חזותית ממדרגה ראשונה. הוא מפגין בעיני ההמונים הערבים שהוא בעל-הברית של ישראל, ובא אליהם רק כדי למסור תכתיב.

ההתקוממות הפלסטינית שינתה לגמרי גם את האווירה בארצות השכנות. מוכארכ וחוסיין מוראגים, ובצדק.

את מרות אש"ף, וכי לא תקום שום התנגה חלופית.

● באופן מהותי, ממשיך שולחן לקבל את העמדה של ממשלת-ישראל (על שני חלקיה) שאין להכיר בזכות-ההגדרה-העצמית של הפלס-טינים: שאין להכיר באש"ף ולנהל משא-ומתן עימו. אש"ף מעוניין להוכיח כי שום דבר לא יזוז עד שהאמריקאים ישנו עמדה זו.

● יש בהחלטה זו גם תגובה על עולכו לאומי. אחרי ההתקוממות של חרשים וחצי, אין הציבור הפלסטיני מוכן עוד לקבל גישה שחצנית של פקיד אמריקאי, המתעלם מהם והמתייחס אליהם כמו מושל-מחוז קולוניאלי.

● חשוב לפלסטינים למנוע כל אפשרות להפריד בין מיליון וחצי הפלסטינים בשטחים הכבושים ובין שני המיליונים בתוך אש"ף מייצג את אלה ואת אלה.

האישים "המתונים" בשטחים הכי-

כפי שפורסם, בא שולחן להציע, כצעד מוחשי יחיד, כינון "מינהל עצמי" פלסטיני בגדה וברצועה. והיו מהדרות חרשה, מצומצמת עוד יותר, של ה"אוטונומיה" של קמפ-דייוויד, שאותה דחו הפלסטינים מכל וכל.

רק בסול גמור יכול היה להאמין כי אש"ף יקבל כיום, אחרי ההתקוממות בגדה וברצועה, את אשר רחה לפני עשר שנים, כשמצבם של הפלסטינים היה לאין שיעור יותר רע.

מכיוון שהרעיון המרכזי של תוכנית-השלום אינו מקובל על הפלסטינים, לא היה טעם במחווה פלסטינית שתחוק את שולחן.

לכן נתנו הפלסטינים סטירת-לחי לשר-החוץ האמריקאי. הם הודיעו ש-שום אישיות פלסטינית לא תיפגש עימו.

היו לסטירה כמה סיבות מוחשיות: